

بخشنده باش

که بهشت خانه بخندگان است!

محمد تقی صرفی پور

ارزش سخاوت و بخشندگی در قرآن کریم

ارزش سخاوت و بخشندگی در روایات

مذمت بخل و خساست در قرآن و سنت

بخشش و سخاوت بی نظیر اهل بیت علیهم السلام

داستانهایی درباره سخاوت و بخشندگی

خدا کریم است

خداوند خالق جهان هستی سرآمد بخشنده هاست. هیچ شخص بخشنده ای نمی تواند با بخشنندگی خدا رقابت کند. در هر دقیقه ای چقدر به مخلوقاتش روزی می دهد. نه تنها به مومنین بلکه به کفار و منافقین هم روزی می دهد.

خداوند خود کریم است و افراد کریم و با سخاوت را دوست دارد. لذا پیامبرانش همه بخشنده بوده اند. که در راس همه آنها، حضرت محمد مصطفی است که هیچ بشری به اندازه ایشان بخشنده نبوده است. همچنین امامان معصوم بسیار بخشنده بوده اند از جمله امام حسن مجتبی کریم اهل بیت که دوبار هر چه داشت بخشید. اولیاء خدا و علمای ربانی هم بخشنده بوده اند.

در این کتاب درباره نگاه قرآن و روایات به بخشندگی و سپس داستانهایی از بخشندگی اهل بیت علیهم السلام و اولیا خدا نقل شده است.

قرآن کریم می فرماید: «وَيُؤْثِرُونَ عَلَىٰ أَنْفُسِهِمْ وَلَوْ كَانَ بِهِمْ خَصَاصَةٌ وَمَنْ يُوقِ شُحَّ نَفْسِهِ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ».⁽¹⁾

مؤمنین کسانی هستند که دیگران را بر خود ترجیح داده و ایثار کرده ولو اینکه خود نیاز دارند و کسی که از بخل خود را نگهداری نماید جزو کسانی است که رستگارند .

از صفات خوب و پسندیده برای یک مسلمان گشاده دستی و بخشنده بودن است و این میسر نمی شود مگر برای کسانی که دنیا برای آنان وسیله ای است برای

رسیدن به درجات اخروی و دوستی و محبت دنیا در دل
آنان ناپایدار است لذا می‌توانند به راحتی در راه خداوند
سبحان به مخلوق ببخشند و از مال و ثروت خود
بگذرند .

پیامبر صلی الله علیه و آله فرمود: سخاوتمند به خدا و
بهشت و مردم نزدیک است و از آتش دور می‌باشد و
بخیل از خدا و مردم و بهشت دور بوده و به جهنم
نزدیک است و جاهل بخشنده بهتر است نزد خدا از عابد
بخیل .

همچنین حضرت رسول صلی الله علیه و آله فرمود: (الجنة
دار الاسخياء). بهشت منزل سخاوتمندان است.

سخاوت کن که هر کس روا نبود که گویم
کو سخی بود دوزخی بود

علی علیه السلام فرمود: قوت بدن غذا خوردن است و
قوت ارواح غذا دادن به مردم است .

چو خوردی غذا قوت تن چو دادی قوت روح
شد اندر بدن شد

چو خوردی اندرین عالم چو دادی اندر آن عالم
فنا شد بقا شد

سخاوت حاتم طایی:

آمده است: به حاتم طایی گفتند از بسیاری کرم اسراف
کردی: (ولا خیر فی السرف). خیری در اسراف نیست .

حاتم فوراً کلمات را مقلوب فرمود که: (لا سرف فی
الخیر). در خیر اسراف نیست .

1. سوره حشر، آیه 9.

اگر کسی بر ضای خدای هزار بدره ببخشد هنوز
عزوجل کم باشد

و گر برای هوی، نیم یقین بدان که به اسراف
دانگ خرج کند متهم باشد

پیامبر صلی الله علیه و آله فرمود: من ادب کرده خداوند
سبحان بوده و علی علیه السلام ادب کرده من است .
خداوند سبحان مرا امر نمود به سخاوت و نیکی و نهی
کرد مرا از بخل و ستم و مبعوض ترین چیز نزد خداوند
سبحان بخل و بداخلاقی است .⁽¹⁾ از جابر انصاری است
که هر کس از پیامبر صلی الله علیه و آله تقاضایی می کرد
جواب نه از حضرت نمی شنید .

درباره حضرت ابراهیم علیه السلام گفته اند که روزها
روزه داشته و برای افطار گوساله ای را ذبح نموده و
غذای کرد و وقت افطار در ب خانه منتظر مهمان
می شد و تا مهمان بر او وارد نمی شد افطار نمی فرمود
(2).

همچنین درباره پیامبر گرامی اسلام صلی الله علیه و آله
آمده است که: شخص عربی پیش پیامبر
صلی الله علیه و آله آمده و عبای حضرت را گرفته و کشید
بطوری که اثر کشیدن ردا بر گردن حضرت نمودار
شود. سپس به حضرت گفت: یا محمد صلی الله علیه و آله
به من از اموال خدا که در نزد توست بده! حضرت به او
نگاه کرده و تبسم نموده و دستور دادند که به او مالی
بدهند.

علی علیه السلام درباره سخاوت پیامبر اسلام
صلی الله علیه و آله فرمود: رسول خدا کریم ترین مردم در
دادن مال بود .

روزی مردی اعرابی وارد مدینه شده پرسید
سخاوتمندترین مردم مدینه کیست؟

امام حسین علیه السلام را به او معرفی نمودند و به محل
حضرت راهنمایش کردند عرب وارد مسجد شده
آنجناب را در حال نماز دید ایستاد و چند شعر خواند به
این مضمون (اینک ناامید نشده آنکه بتو امید داشته و
کوبه در خانه ات را به امید بخشش کوبیده تو
سخاوتمند و پشتیبان بیچارگانی پدرت نابود کننده
فاسقین بود اگر نبود راهنمایهای پدر و جدت پیکر ما
را جهنم فرا می گرفت.)⁽³⁾

امام حسین علیه السلام نماز را تمام کرده به قبر فرمود :
از مال حجاز چیزی باقی مانده است. عرض کرد چهار

هزار دینار موجود است . دستور داد بیاور کسی که
سزاوارتر به آن بوده

1. خوبی ها و بدی ها - مکارم الاخلاق / 17

2. خوبی ها و بدی ها .

3. خوبی ها و بدی ها .

رسید . وقتی دینارها را حاضر نمود امام علیه السلام دو
بُرد خود را از تن در آورده پولها را در آنها پیچیده و
بواسطه شرم و حیا دستش را از شکاف درب خارج
نموده به اعرابی تقدیم کرد و این شعر را خواند:

بگیر این مقدار را و من از تو پوزش می خواهم . بدان
نسبت به تو مهربانم که اگر در فردای آینده وسیله
ایستادنی ما را بدست آید ثروت سرشاری بر تو ریزش

خواهد کرد اما گذشت زمان خیلی تغییر پذیر است
اینک دست ما از نظر مالی گشاده نیست .

اعرابی پول را گرفته شروع بگریه نمود . امام علیه السلام
فرمود شاید آنچه که دادیم کم بود . گفت: هرگز .
گریه ام برای این است که چگونه دست سخاوتمند شما
در دل خاک جای می گیرد .⁽¹⁾

شعیب بن عبدالرحمن گفت: هنگام دفن حضرت امام
حسین علیه السلام بر پشت مبارکش اثری غیر متعارف
مشاهده شد از امام سجاد علیه السلام سبب پیدایش آن
اثر را پرسیدند فرمود: بواسطه انبانهای نان و خرمایی که
بر در خانه سخاوتمندان و بیوه زنان می برد این اثر پیدا
شده است .

شخصی خدمت رسول خدا صلی الله علیه و آله آمده سؤال
کرد: چه کسی از نظر ایمان فضیلت بیشتری بر مردم

دارد حضرت فرمود: کسی که از همه مردم گشاده
دست تر باشد. ⁽²⁾

پیامبر صلی الله علیه و آله فرمود: از گناه مرد سخاوتمند
در گذرید برای آنکه خدای متعال از او دستگیری
می فرماید و او را از لغزش نگه داری می نماید

و همچنین فرمود: خدای متعال دوستان خود را با
سخاوت و خوش خلق قرار داده است. ⁽³⁾

امام صادق علیه السلام به یکی از حاضرین مجلس خود
فرمود: تو را آگاه نکنم از چیزی که باعث نزدیکی به
خدا و بهشت می شود و از آتش جهنم دور می کند؟
عرض کرد بفرمایید فرمود: سخاوت را پیشه کن زیرا
خداوند سبحان دسته ای از مردم را بر حمت خود خلق
نمود تا ایشان را مورد مغفرت و رحمت خویش قرار
دهد. چنین اشخاصی را اهل احسان

1. خوبی ها و بدی ها .

2. خوبی ها و بدی ها -الكافی 40/4

3. خوبی ها و بدی ها -ارشادالقلوب 137/1

و منع نیکی قرار داده . اینها مقصد و مقصود مردمند و مردم در احتیاجات خودبه ایشان روی می آورند تا آنها را زنده کنند همانطوری که باران زمین تشنه و آب ندیده را زنده می کند.

این دسته از مؤمنین در روز قیامت ایمن و آسوده هستند
(1) .

پیامبر صلی الله علیه و آله از خداوند سبحان نقل نمود که حق تعالی می فرماید: که من از سخی، عذاب قبر و سختی قیامت را رفع نمایم و سخاوتمند صبح و شام

نماید مگر آنکه آمرزیده شود و چون خداوند سبحان
کافر سخاوتمند را حکم به جهنم کند به مالک دوزخ
میگوید که رخصت ده جهنم را عذاب او را کمتر نماید
(2).

پیشه تجربه کردم زهر	نیست نکوتر ز
اندیشه	سخاوت

بر گذر قافیه اینک کرم خاصه ز بهر درم آمد کرم

قرآن کریم فرمود: (انّ الابرار لفی نعیم وانّ الفجار لفی
جحیم) بدرستی که نیکان در نعمت اند و بدرستی که
فاسقین در آتشند .

پیامبر صلی الله علیه و آله فرمود: سادات مردمان در دنیا،
سخاوتمندان هستند و سادات مردمان در آخرت اهل
تقوا .

در مثل آمده است که مرغ وحشی را با دام صید میتوان
کرد و آدمی را با احسان و انعام .

کرم پیشه کن کادمی زاده با حسان توان کرد
صید وحشی بقید

چو دشمن کرم بیند و نیاید ازو هیچ بد در
لطف و جود وجود

مسلمان تصور نکند که همواره بایستی فردی دست بذل
و بخشش از آستین بیرون کند که مال هنگفتی در
اختیار داشته باشد و آدم بینوا که ثروتی ندارد بذل و
بخشش او حساب نمی شود نه چنین نیست بلکه بینوا هم
می تواند زیادی هزینه زندگیش را با وجود
نیازمندیش، قسمتی از آنچه دارد را به نفع دیگران به
مصرف برساند و از این کار هم دریغ نداشته باشد چه
آنکه این عمل نهایت کوشش مرد تهیدست است و

شکی نیست که اینگونه بخشش، از مال هنگفتی که
ثروتمند می کند برتر و بهتر است .

لذا پیامبر صلی الله علیه و آله فرمود: کسی که به چیزی
اشتها و تمایل داشته باشد و دست رد بسینه

1. خوبی ها و بدی ها - الکافی 4/41

2. خوبی ها و بدی ها .

اشتهای خود زند و دیگری را بر خود مقدم دارد و آنچه
محبوب نزد خداوند سبحان می داند در اختیار او نهد
خدای متعال از اعمال ناپسند او در گذرد و او را به
ببخشاید .

مروست که خداوند سبحان به جبرئیل وحی فرمود: که
اگر تو را بدنیا فرستم و از اهل دنیا گردانم چه عملی

انجام می‌دهی؟ گفت: یا رب تو دانایی لکن سعی
می‌کنم خانواده پرفرزند را کمک مالی می‌کنم و عیب
خلق پیوشم تا که از بند گانت کسی شرمسار نگردد و
تشنه را سیر آب نمایم. ⁽¹⁾

در روایت است که شخصی نامه حاجت به امام مجتبی
علیه‌السلام نوشت. حضرت نامه را نگرفته فرمود:
حاجت رواست آنشخص گفت آیا به نامه نگاه
نمی‌کنید فرمود اگر نامه را بخوانم اثر خواری و
کوچکی در صاحب نامه ظاهر می‌شود و خداوند
سبحان از من سؤال خواهد نمود. ⁽²⁾

پیامبر صلی‌الله‌علیه‌وآله فرمود: مردم چهار صنفند سخی،
کریم، بخیل و لئیم. اما سخی آن است که بخورد و
اعطا کند و کریم آنست که نخورد و ببخشد و بخیل
آنست که بخورد و نبخشد و لئیم آنست که نخورد و
نبخشد. ⁽³⁾

مال از بهر آن بکار آید تا ز بهر تنت سپر گردد

هر که تن را خدای مال مال و تن عرصه خطر

کند گردد

هر کریمی که خوار دارد
هر زمانی عزیز تر گردد
زر

آورده‌اند که در زمان پیامبر صلی‌الله‌علیه‌وآله مردی از
اصحاب هیچوقت مهمان قبول نمی‌کرد لذا رسول خدا
صلی‌الله‌علیه‌وآله به او عتاب فرمود . او عرض کرد یا
رسول الله صلی‌الله‌علیه‌وآله زنی دارم که اگر مهمان به
منزل ببرم تا یکسال با من دعوا کند فرمود: برو و غذایی
مهیّا گردان که امشب من مهمان شما هستم مرد بخانه
رفته و به زن گفت که امشب رسول خدا مهمان ما است
زن گفت چون غذایی که لایق رسول خدا باشد نداریم
به حضرت بگو وقت دیگر بیاید مرد گفت نمی‌توانیم

زیرا خود حضرت فرمود امشب می آیم پس زن قبول
نمود لذا مرد خود غذایی درست کرد پس چون شب
شد رسول خدا صلی الله علیه و آله تشریف آورده و غذا
خوردند و رفتند .

1 . خوبی ها و بدی ها .

2 . خوبی ها و بدی ها .

3 . خوبی ها و بدی ها - بحار الانوار 356/68

زن گفت : ای مرد به پیامبر صلی الله علیه و آله شکایت
مرا کردی؟ گفت : نه از کجا می گویی؟ گفت از آنجا
که رسول خدا صلی الله علیه و آله از غذای ما هیچ نخورد
مرد گفت غذا خورد . زن گفت عجب دیدم که رسول
خدا صلی الله علیه و آله وقتی وارد منزل ما شد نان در
دامنش بود و چون بیرون رفت ماران و عقربها بدامنش

آویخته بیرون برد! مرد گفت: من اینها را ندیدم پس
برخواسته به خدمت حضرت رفتند و داستان را گفتند
حضرت فرمود زنت راست می گوید آن نان را که
همراه من بود روزی من بود که با من می آمد و آن
ماران که با خود بردم، گناهان شما بودند که بیرون بردم
و شما را پاک کردم.⁽¹⁾

1. خوبی ها و بدی ها .

نکوهش بخل در قرآن و حدیث

قرآن کریم می فرماید:

«وَلَا يَحْسَبَنَّ الَّذِينَ يَبْخُلُونَ بِمَا آتَاهُمُ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ هُوَ
خَيْرًا لَهُمْ بَلْ هُوَ شَرٌّ لَهُمْ سَيُطَوَّقُونَ مَا بَخِلُوا بِهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ
وَلِلَّهِ مِيرَاثُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ
خَبِيرٌ»⁽¹⁾.

گمان نکنند آنانی که نسبت به آنچه خداوند سبحان به
آنان از فضلش داده بخل می‌ورزند برایشان این بخیل
بودن خیر است بلکه خیر نیست و این شر است برای
آنانکه آنچه بخل نموده‌اند روز قیامت برگردنشان
آویخته می‌شود و برای خداست میراث آسمانها و زمین
و خدا به آنچه می‌کنید آگاه است .

نکوهش بخل

بخل به معنای دست بسته بودن و عدم تمایل به استفاده
رساندن به برادران و خواهران خود از فضل و نعمت‌های
الهی است که به او داده شده است . او نمی‌بخشد و
دوست ندارد کسی از ثروت او چیزی بدست آورد و
این بخاطر دلبستگی سخت و محکم به مادیات است که
در او بصورت بخل جلوه می‌نماید .

پیامبر علیه السلام بارها فرمود: (اللّهم انی اعوذبک من
البخل) خدا یا از بخل به تو پناه می برم.⁽²⁾

و فرمود: در دل مؤمن دو خصلت جمع نشود: بخل،
بدخلقی.⁽³⁾

و فرمود: نزد خداوند، بخیل از ظالم بدتر بود و خداوند
سبحان قسم خورده که به عظمت و جلالم، بخیل را
وارد بهشت ننمایم.⁽⁴⁾

شاعر گوید:

بخور، بپوش، ببخش و خرد ندانست کس کوبه
بدانکه حاصل عمر دیگری بگذاشت

آورده اند: در شهری مردی بود مالدار ولی بخیل که
دست کسی به غذای او نرسیده و شامه روزگار بوی
شوربای او نشنیده مصداق این شعر:

1. سوره آل عمران، آیه 180.

2. خوبی ها و بدی ها -میزان الحکمة 2200/2

3. خوبی ها و بدی ها -الخصال 75/1

4. خوبی ها و بدی ها -مکارم الاخلاق 63/2

از بخیلی که هست
امساکش
گریبُرنند دست نا پاکش

نیست ممکن که نیم قطره
خون
آید از دست ممسکش
بیرون !

سه پسر داشت چون موقع مرگش رسید خواست امتحان
کند کدامیک از پسرانش از جهت بخل از خودش

بخیل تر هستند جانشین خود سازد پس پسر بزرگ خود
را خواسته گفت تو نان چگونه خوری گفت نان با پنیر
خورم گفت برو که بدبختی و تو را از دولت بهره نیست
.

پسر دوم را طلبید و گفت نان چگونه خوری گفت نان
به پنیر می‌مالم و می‌خورم گفت تو نیز بدبختی و از
ساعات حظی نداری .

پسر سوم را خواست و گفت نان چگونه خوری گفت
من پنیر را در خیال گذرانیده نان را با پنیر خیالی
می‌خورم . گفت تو پسر منی پس کلید اموال خود را به
او داد .

سخن حضرت یحیی علیه السلام

نقل است که حضرت یحیی علیه السلام شیطان را
بصورت اصلیش دید ، گفت : ای ابلیس مرا خبر ده که

کدام گروه از مردم را دوست می‌داری و کدام دسته را دشمن؟ گفت: دوست‌ترین شخص نزد من مؤمن بخیل است و دشمن‌ترین فرد نزد من فاسق سخاوتمند .

یحیی علیه‌السلام گفت: این چیست که می‌گویی گفت زیرا بخیل بخیلش (برای گمراهی) کافی باشد و خداوند سبحان به سخاوت سخاوتمند نظر افکند و او را پیامرزد و بدی فسق او را به او نگیرد و او را ببخشد .⁽¹⁾

پیامبر صلی‌الله‌علیه‌وآله فرمود: (اتقوا الشح فانه اهلك من کان قبلکم)

از بخل پرهیزید زیرا بخل اقوام گذشته را نابود نمود .

آورده‌اند: پادشاهی که به کمال سخاوت بود روزی با یکی از درباریان خود صحبت می‌کرد و به او گفت : مرا آرزوی آنستکه هزار هزار درهم بیک نفر ببخشم او گفت این مقدار بسیار است و برای یکنفر زیاد است

گفت اگر نصف دهم چطور است؟ گفت این مقدار نیز زیاد است .

1 . خوبی ها و بدی ها .

پادشاه گفت ای بدبخت من می خواستم این بخشش را
به تو نمایم خود را محروم نموده و مرا از سخاوت
بازداشتی .

مرد هر چند در هنر	بخل او جمله را فرو
کوشد	پوشد

از لئیمان تیره دل بگریز	در کریمان پاک دین
	آویز

بدترین مرگها

روزی پیامبر اسلام صلی الله علیه و آله گرد خانه کعبه
طواف می نمود . مردی را دید دست بر پرده آویخته
می گوید: خدایا تو را به عظمت این خانه سوگند
می دهم که گناهم را بیامری .

آنجناب فرمود گناهت چیست؟

و عرض کرد بزرگتر از آن است که شرح دهم پرسید
گناه تو بزرگتر است یا زمینها؟
جواب داد گناه من بزرگتر است .

سؤال کرد گناه تو بزرگتر از کوهها است؟

پاسخ داد آری ، فرمود از دنیاها بزرگتر است؟

گفت بلی ، پرسید گناهت بزرگتر است یا آسمانها؟

عرض کرد گناه من ، فرمود از عرش نیز بزرگتر است؟

جواب داد آری ، پرسید گناه تو بزرگتر است یا خدا؟

عرض کرد خدا، از تفصیل گناهِش جویا شد گفت : یا رسول الله من مردی ثروتمندم هر گاه مستمندی به من مراجعه می کند به اندازه ای ناراحت می شوم مثل اینکه کسی با آتش گداخته به من روی آورده .

پس پیامبر صلی الله علیه و آله فرمود دور شو از من که با آتش خود مرا نسوزانی .

به آن خدایی که مرا ی برای هدایت برانگیخته اگر بین رکن و مقام دو هزار سال نماز بخوانی و آنقدر گریه کنی که از اشک چشمت جویها جاری شود و درختها آبیاری گردد در صورتی که با بخل بمیری خداوند سبحان تو را با سر در آتش خواهد انداخت . و ای بر تو مگر نمی دانی خداوند سبحان در قرآن کریم فرمود:

«وَمَنْ يَبْخُلْ فَإِنَّمَا يَبْخُلْ عَنِ نَفْسِهِ».

هر کس بخل ورزد از استفاده مالش نسبت به خود جلو گیری کرده است .⁽¹⁾

بخیلتر از بخیل

بخیلی کوفی شنید در بصره مرد بخیلیست که در این صفت کامل است . بطرف بصره رفت تا با مصاحبتی اندازه بخلش را بیازماید . پس از ملاقات گفت من از راه دور به آرزوی همنشینی آمده ام تا شما که در این صفت مشهوری مرا چیزی بیاموزی گفت چون رنج سفر برده ای و از راه دور آمده ای اینک بر ما لازم است تو را میهمانی کنیم . فعلا میل به چه غذایی داری تا تهیه کنم .

مرد کوفی گفت مدتها است که آرزوی پنیر تازه دارم اگر فراهم شود بد نیست که خیلی مشتاقم .

بصری ظرفی برداشته بیازار آمدی برای میهمان تازه وارد پنیر تهیه کند بدکان پنیر فروش مراجعه کرده گفت از کوفه میهمان عزیزی وارده شده و پنیر تازه خواسته مایلیم یک درهم پنیر تازه خوب بدهی .

مغازه دار گفت پنیری بدهم که مانند سر شیر باشد .
بخیل با خود اندیشید که پس سر شیر بهتر از پنیر است
جوانمردی آن است که بهتر را برای مهمان تهیه کنم .

از دکان پنیر فروش خارج شده به سر شیر فروش
مراجعه نمود از او نیز سر شیر خوب درخواست نمود .

دکان دار گفت سرشیری برایت بیاورم که صافتر از
روغن زیتون باشد . باز گفت معلوم می شود روغن
زیتون بهتر از سر شیر است .

به روغن فروش مراجعه نموده و درخواست روغن
خوب کرد . فروشنده گفت روغن صافتر از آب زلال
دارم . بخیل گفت اینطور که معلوم می شود آب زلال
بهتر از روغن زیتون است از روغن فروش جدا شده و
گفت در خانه آب زلال خودم دارم . به منزل برگشته
ظرف را پر از آب زلال نموده پیش مهمان نهاد گفت
تمام بازار بصره را گشتم بهتر از آب زلال چیزی نیافتم .

داستان را از اول تا آخر شرح داد . کوفی دست بخیل
بصری را بوسیده گفت

1 . محمد/38

گواهی می‌دهم که تو در این فن از من استادتری .⁽¹⁾

پیامبر صلی‌الله‌علیه‌وآله فرمود: بخیل از خدا مردم و
بهشت دور بوده و به جهنم نزدیک است و بدترین
دردها بخل است .⁽²⁾

در روایت است که در قیامت حاتم طائی را بخاطر کفر
جهنم برند ولی خداوند کریم به آتش خطاب کند او را
بترسان ولی نسوزان!

بخشندگی و سخاوت اهل بیت علیهم السلام

چون اهل بیت علیهم السلام وابستگی مالی و وابستگی دنیوی نداشتند، بخشش مال برایشان بسیار آسان بود و از آن لذت می بردند .

رسول خدا صلی الله علیه و آله اکثرا موقع خوردن غذا، در منزل خود را باز می گذاشتند تا اگر گرسنه ای آمد با او هم غذا شوند .

پیامبر بخشنده ترین افراد بود و نشد شخصی از حضرت درخواست کمک کند ولی رسول خدا صلی الله علیه و آله جواب منفی دهد . بلکه اگر داشتند، کمک می کردند و اگر نداشتند، می فرمود: اگر خداوند سبحان بدهد بتو می بخشم .

عبداللّه بن عمر: من کسی را از پیامبر بخشنده تر و با
شجاعت تر و پاکیزه تر ندیده‌ام. ⁽¹⁾

* * *

کمک در نیمه‌های شب علی علیه‌السلام

شبها مواد غذایی را در کیسه‌ای گذاشته و بردوش
می گذاشتند و در منزل فقراء می بردند . در حالی که
آنها نمی دانستند که این مرد خیر کیست؟

حتّی در جنگ شخصی از دشمنان به امام گفت که
شمشیرت را بمن می بخشی؟ امام هم فوراً شمشیر خود
را به او دادند .

آمده است که: مهمانی به خانه علی علیه‌السلام آمد و
چون فقط باندازه یک نفر غذا داشتند، امام سفره
انداختند و به بهانه‌ای چراغ را خاموش کردند و لب و

دهان خود را تکان می دادند تا مهمان خیال کند که امام هم مشغول خوردن است!⁽²⁾

1. زندگانی پیامبر اسلام. - سنن النبی 398/1

2. علی علیه السلام از کعبه تا محراب. - شواهد التنزیل
لقواعد التفضیل 332/2

بخشش حضرت فاطمه علیها السلام

حضرت فاطمه علیها السلام از درآمد فدک، هشتاد هزار
سکه طلا درآمد داشتند که همه را به فقراء می دادند و
چیزی برای خود نمی گذاشتند .

عربی نزد امام حسن علیه السلام رفت ولی قبل از اینکه
درخواست خود را بگوید، امام دستور داد هرچه پول در
خانه بود، آوردند . مبلغ بیست هزار درهم پول بود که

همه را به آن شخص بخشیدند! او گفت: مولایم! چرا نگذاشتید که ابتدا مدح و ثنای شما را بگویم و تقاضای خود را مطرح کنم؟ فرمود: ما خاندانی هستیم که قبل از اینکه فقیر آبرویش ریخته شود، به او کمک می‌کنیم (1).

بخشش امام حسین علیه السلام

روزی کنیز امام حسین علیه السلام یک شاخه ریحان به امام هدیه کرد. امام در مقابل او را آزاد فرمود.

همچنین امام در حال نماز بودند که عربی آمد و اشعاری خواند. امام نماز را تمام کردند و به قنبر فرمودند: از مال حجاز چقدر مانده است؟

گفت: پنج هزار درهم. امام دستور داد بیاورند و همه را به او بخشیدند. (2)

بخشش امام سجاد علیه السلام

امام سجاد علیه السلام در مدت عمرشان هزار برده آزاد کردند .

وقتی امام روزه می گرفتند، دستور می دادند که گوسفندی را پخته و گوشت آنرا بین فقرا تقسیم کنند و خود با نان و خرما افطار می نمودند .

امام، هزینه بیش از صد خانواده را در مدینه به عهده داشتند و ...

بخشش ها و هدایای امام باقر علیه السلام بین پانصد درهم تا ششصد هزار درهم بود . و امام از بخشیدن زیاد ملول نمی شد . و هرگز شنیده نشد که فقیری در خانه امام بیاید و جواب

1 . جایگاه اهل بیت علیهم السلام در جهان هستی .

2. جایگاه اهل بیت علیهم السلام در جهان هستی .

تحقیر آمیز بشنود بلکه بدستور حضرت، فقیر را با بهترین نام جواب می دادند .⁽¹⁾

معلی بن خنیس می گوید:

دیدم که امام صادق علیه السلام با کیسه ای بردوش به جائی می رود . اجازه گرفتم که ایشان را همراهی کنم . با حضرت به محله فقراء رفتیم و امام بر بالای سر آنان که همگی در خواب بودند، مقداری غذا می گذاشت . من پرسیدم که اینها شیعه هستند؟ امام فرمود: اگر شیعه بودند که ما هرچه داشتیم حتی نمکمان را با آنها نصف می نمودیم .⁽²⁾

ابوجعفر خثعمی گوید:

امام صادق علیه السلام کیسه ای پول بمن داد و فرمود:

این را به فلان سید بده ولی نگو چه کسی آن را داده است .

منهم آن را به شخصی که امام معرفی کرده بود دادم . او گفت: خداوند سبحان جزای خیر به این کسی که همیشه بمن کمک کند، بدهد ولی جعفر بن محمد حتی یک درهم هم بمن کمک نمی کند!⁽³⁾

بخشش امام کاظم علیه السلام

کیسه های هدیه امام کاظم علیه السلام از بس زیاد بود، مَثَل زدنی بود . امام شبها زنبیل را از غذا و پول پر می کردند و بطور ناشناس برای فقیران می بردند .

آن امام در مدت عمرشان هزار برده آزاد نمودند .

در روز عید نوروزی بود که منصور دستور داد امام کاظم علیه السلام در کاخ او بنشیند و مردم و مسئولین برای تبریک نزد امام بروند .

هر که می آمد هدیه ای هم می آورد . پیرمردی آمد و
گفت: من چیزی ندارم که هدیه بدهم . ولی جدم در
مصیبت جد شما چند بیت سروده است که آن ها را
تقدیم می کنم . سپس ابیاتی را خواند . امام فرمود: هدیه
تو را قبول کردم . بنشین ! خداوند سبحان بتو

1 . منتهی الامال، ج 2. -بحار الانوار 290/46

2 . منتهی الامال، ج 2، ص 244.

3 . منتهی الامال، ج 2، ص 244.

برکت بدهد . سپس امام درباره هدایایی که آورده
بودند از خلیفه کسب تکلیف کردند و منصور هم آن ها
را به امام واگذار کرد .

امام همه آن هدایا را به پیرمرد بخشیدند .⁽¹⁾

بخشش امام رضا علیه السلام

هرگاه برای امام رضا علیه السلام سفره می انداختند، امام ابتدا ظرف غذایی برای فقرا می فرستادند و می فرمودند: «فلاقتحم العقبه» یعنی کسانی از قیامت نجات می یابند که برده آزاد کنند یا به یتیم اکرام نمایند .⁽²⁾

شخصی از خراسان، خدمت امام رضا علیه السلام عرض کرد که من در شهرم وضع مالی خوبی دارم ولی در اینجا پولم را گم کرده ام . شما بمن قرض بدهید تا من وقتی به شهرم رسیدم، از طرف شما آنرا صدقه بدهم؟

امام داخل اطاق خصوصی شان رفتند و سپس در حالی که در دستشان کیسه بود و آنرا از لای در اطاق بیرون آورده بودند، فرمودند: آن مرد خراسانی کجاست؟ او

گفت: اینجا هستم . امام آن مبلغ را به او دادند و فرمودند لازم نیست از طرف ما صدقه بدهی .

وقتی خراسانی رفت، امام آمدند و نشستند . یک نفر سؤال کرد که چرا پول را از لای در به او دادی دو صورت خود را از او پושانید؟ فرمود: بخاطر اینکه مبدا حالت خواری و کوچکی را در او بینم .⁽³⁾

امام رضا علیه السلام در روز عرفه، تمام دارائی خود را بخشیدند . وزیر مأمون گفت: این گونه بخشش غرامت است ! امام فرمود: خیر بلکه غنیمت است . و هرگز چیزی را که بوسیله آن بدنبال پاداش و ثواب و کرامت هستی، ضرر نشمار!⁽⁴⁾

سخاوت امام هادی علیه السلام

روزی شخصی نزد امام هادی علیه السلام رفت و اظهار نمود که بدهی زیادی دارم و درخواست کمک کرد .

1. منتهی الامال، ج 2، ص 340.

2. منتهی الامال، ج 2، ص 463.

3. منتهی الامال، ج 2، ص 466.

4. ستارگان درخشان، ج 10، ص 19.

امام به او فرمود: من کاری را می‌خواهم که تو انجام دهی و تو را قسم می‌دهم که امتناع نکنی!

گفت: امتناع نخواهم کرد.

امام کاغذی نوشتند مبنی بر اینکه این شخص مبلغی از امام طلبکار است. سپس به او گفتند وقتی عده‌ای از مردم نزد من هستند، این کاغذ را بیاور و طلب خودت را از من بخواه!

او این کار را کرد و خلیفه هم بوسیله جاسوسانش
خبردار شد و کیسه‌ای پول برای امام فرستاد و امام هم
آن را به او داد.⁽¹⁾

محمد بن علی بن ابراهیم گوید: من و پدرم برای گرفتن
کمک مالی نزد حضرت رفتیم. پدرم می‌گفت: ای
کاش امام پانصد درهم بمن بدهد تا با دویست درهم
لباس بخرم و دویست درهم به طلبکارها بدهم و صد
درهم برای سایر مخارج داشته باشم. منم در دل خود
گفتم ای کاش امام بمن سیصد درهم بدهد تا با صد
درهم الاغی بخرم و با صد درهم لباس تهیه کنم و بقیه
را برای سایر مخارج بگذارم.

ما خدمت امام علیه‌السلام مشرف شدیم و سپس با امام
علیه‌السلام خدا حافظی کردیم و موقع خارج شدن از
خانه امام، خدمتکار حضرت دو کیسه پول آورد و یکی
را به پدرم داد و گفت: پانصد درهم در آنست که

دویست درهم برای لباس و دویست درهم برای
طلبکارها و صد درهم برای خودت! و کیسه‌ای هم بمن
داد و گفت: صد درهم برای خرید الاغ و صد درهم
برای لباس و صد درهم برای سایر مخارج!⁽²⁾

کرامت امام عسگری علیه‌السلام

ابوهاشم جعفری گوید:

با امام حسن عسگری علیه‌السلام بصورت سواره جایی
می‌رفتیم. من در دل با خود می‌گفتم: موقع پرداخت
قرضهایم رسیده و من پولی برای پرداخت ندارم و
نمی‌دانم چکنم؟

ناگاه امام برگشت و فرمود: خدا اداء می‌کند. سپس
همانطور که سواره بود خم شد و با

1. ستارگان درخشان، ج 12، ص 35.

2. ستارگان درخشان، ج 13، ص 18.

تازیانه خطی روی زمین کشید و فرمود: پیاده شو و بردار! من پیاده شدم و دیدم تکه‌ای طلا است. آنرا برداشتم و سوار شدم. و با خود گفتم: قرضم جور شد ولی ای کاش برای خرج زمستانم هم پولی داشتم!

ناگاه دوباره امام برگشت و فرمود: خدا ادا می‌کند و مانند گذشته دوباره خم شد و خطی کشید و فرمود: پیاده شو و بردار! من پیاده شدم و قطعه طلا را برداشتم
(1).

کرامتهایی از آقا امام زمان «عج»

دوباره بخشش‌های امام عصر «عج» داستانهای عجیبی در تاریخ ذکر شده که چگونه امام به مقروضین و نیازمندان

کمک می کنند که در کتب تاریخ و معجزات و
کرامات امام عصر «عج» از آنها یاد شده است .

حکایت حاتم طائی و خارکن

در روزگاران قدیم، مردی عرب به نام حاتم طائی زندگی می کرد که ثروت زیادی داشت و بسیار بخشنده و دست و دل باز بود. او همیشه ثروتش را در راه خدا و برای مردم خرج می کرد و مهمانی می داد. برای همین، بین مردم عربستان مشهور شده بود.

روزی، یکی از دوستان حاتم طائی از او پرسید: آیا در طول زندگی از خودت بزرگوarter و جوانمردتر (بی تفاوت تر نسبت به مادیات) دیده ای؟

:حاتم پاسخ داد: بله دیده ام. سپس اینگونه تعریف کرد

یک روز، تعداد زیادی از بزرگان عرب را در مسیری بیابانی به غذا دعوت کرده بودم و برای همین، چهل شتر قربانی کرده بودم و همه داشتند غذا می خوردند. آن

روز، برای انجام دادن کاری به گوشه ای از صحرا رفتم.
در بین راه، خارکنی را دیدم

بدون اینکه او مرا بشناسد و من خودم را معرفی کنم از
او پرسیدم: تو چرا به میهمانی حاتم طائی نمی روی تا تو
هم از سفره ای که پهن شده غذایی بخوری و گرسنه
نمانی؟ مگر نمی دانی که امروز حاتم طائی میهمانی
بزرگی برپا کرده است؟

مرد خارکن در پاسخ گفت: کسی که زحمت بکشد و
حاصل دسترنج خودش را بخورد، نیازی ندارد که
خودش را حقیر کند، منت حاتم طائی را بکشد و برای
لقمه ای نان خوردن مهمان او شود؛ حتی اگر حاتم
طائی بسیار بخشنده باشد و متی بر کسی نگذارد

آن وقت من فهمیدم که این مرد بسیار مناعت طبع دارد
و از من جوانمردتر و بزرگوارتر است

داستان کوتاه سخاوت حاتم طایی

حاتم مکانی ساخته بود که هفتاد در داشت. هر کس از هر دری که می خواست وارد می شد و از او چیزی طلب می کرد و حاتم به او عطا می کرد.

وقتی که حاتم طایی از دنیا رفت، برادرش خواست جای او را بگیرد. برادرش خواست در آن مکان بنشیند!
و حاتم بخشی کند!

مادرش گفت: تو نمی توانی جای برادرت را
...!! بگیری، بیهوده خود را به زحمت مینداز

برادر حاتم توجه نکرد. مادرش برای اثبات
حرفش، لباس کهنه ای پوشید و به طور ناشناس نزد
پسرش آمد و چیزی خواست
وقتی گرفت از در دیگری رجوع کرد و باز چیزی
خواست. برادر حاتم با اکراه به او چیزی داد

چون مادرش این بار از در سوم بازآمد و چیزی طلب
کرد، برادر حاتم با عصبانیت و فریاد گفت: تودوبار
گرفتی و بازهم می خواهی؟ عجب گدای پررویی
هستی!

مادرش چهره خود را آشکار کرد و گفت: نگفتم تو
لایق این کار نیستی؟ من یک روز هفتاد بار از برادرت
به همین شکل چیزی خواستم و او هر بار مرارد نکرد

در روز قیامت حاتم طائی رو چون کافر بوده جهنم می
برند.....

در روز قیامت حاتم طائی رو چون کافر بوده جهنم می
برند. ولی خدا به اتش می گوید بترسان ولی نسوزان!

بخشندگی علی (ع) از زبان دشمن

شخصی نزد معاویه از علی علیه السلام بدگویی کرد و
گفت او بخیل ترین فرد است! معاویه گفت مادرت
بعزایت بنشیند اگر علی علیه السلام دو انبار یکی طلا و
یکی کاه داشته باشد اول انبار طلا را صدقه می دهد...

مرویسست که خداوند به جبرئیل وحی فرمود: که اگر تو
را بدنیا فرستم و از اهل دنیا گردانم چه عملی انجام می
دهی گفت: یا رب تو دانائی لکن سه عمل نمایم
خانواده پر فرزند را کمک می کنم به انفاق بر آنها و

عیب خلق بیوشم تا که از بندگانت کسی شرمسار
نگردد و تشنه را سیر آب نمایم.

ملت ایران سخاوتمند است

خوشبختانه ملت ایران مهمان نواز و سخاوتمند هستند
البته کم و زیاد دارد. در استان لرستان مردم خیلی
باسخاوتی دارد. روستایی در لرستان بنام گاوکش هست
که علت این نام روستا این است که در گذشته مهمان
می آمد گاو برای او سر می بریدند. در خیلی از جاهای
لرستان مهمان وارد منزلی می شد صاحبخانه فوراً برای
او گوسفندی سر می برید. حتی اگر نیمه شب مهمان
می آمد همین کار را می کردند.

سخاوت عجیب ایه الله بروجردی

مرحوم آیت الله بروجردی خیلی سخاوتمند بود. در حالات ایشان نقل شده که در بروجرد خیلی ملک پدری داشت. آقا یکی از ملک ها را می فروشد و چک پول ملک را زیر تشکشان می گذارد. یک بنده خدای فقیری هم بود که ماهانه می آمد از آقا مبلغ جزیی می گرفت. این فقیری که هر ماه می آمد از آقا مبلغی می گرفت خدمت آقا می آید آقا زیر تشک دست می کند پولی برمی دارد فکر می کند که ده تومانی است به این فقیر می دهد. فقیر هم می رود بعد می بیند چند هزار تومان پول است. می گوید آقا اشتباه کرده است آقا از این پول ها به من نمی داد. برمی گردد به آقا می گوید که آقا اشتباه شده است. آقا نگاه می کند می گوید اشتباه شده اما انگار این پول قسمت شما بوده است برو خرج کن.

چند نمونه از خیرین و موسسات خیریه

در ایران اسلامی هزاران خیر فعالیت می کنند تا مشکلات افراد نیازمند را برطرف نمایند که در اینجا به چند مورد اشاره میشود:

موسسه خیریه محک (حمایت از کودکان سرطانی)
موسسه محک به عنوان یکی از برترین موسسات خیریه کشور در زمینه حمایت از کودکان مبتلا به سرطان فعالیت داشته و برندی بسیار موفق محسوب می شود.
جالب است بدانید که ایده تاسیس و راه اندازی موسسه خیریه محک، توسط بنیان گذار آن سعیده قدس و از ابتلای فرزندش به بیماری سرطان سرچشمه گرفته است.

موسسه محک

بر اساس آخرین آمار، محک حامی بیش از 30 هزار کودک و نوزاد مبتلا به بیماری سرطان بوده است. خوشبختانه حمایت موسسه محک از کودکان مبتلا به سرطان، با همیاری مردم ایران پیوسته در حال افزایش است. موسسه خیریه محک از یک بیمارستان کاملاً تخصصی جهت درمان سرطان کودکان برخوردار است که مساحت آن بیش از 18000 متر مربع است. موسسه محک مجری تعداد زیادی از پروژه تحقیقاتی در زمینه درمان سرطان کودکان بوده و با شرکت های درمانی و تحقیقاتی بسیار معتبری همکاری می کند.

موسسه بهنام دهش پور (حمایت از بیماران سرطانی)

موسسه خیریه بهنام دهش پور یکی دیگر از موسسات خیریه کشور است که در زمینه درمان بیماری سرطان فعالیت دارد. داستان تاسیس این موسسه بسیار تامل برانگیز است. موسس و بنیان گذار این موسسه، بهنام دهش پور، در سن 17 سالگی به بیماری سرطان مبتلا شد. وی بدون در نظر گرفتن شرایط سخت بیماری اش، 4 سال پس از ابتلا به سرطان، در سال 1374 اقدام به راه اندازی یک بازارچه امور خیریه نمود.

موسسه بهنام دهش پور

متأسفانه پزشکان موفق به درمان بیماری وی نشدند و بالاخره این بیماری او را از پای درآورد. پس از درگذشت بهنام دهش پور، خانواده و دوستانش راه وی

را ادامه دادند و موسسه خیریه ای را در زمینه حمایت از افراد مبتلا به سرطان به نام وی تاسیس نمودند.

موسسه خیریه زنجیره امید(خدمات درمانی برای کودکان)

موسسه خیریه زنجیره امید در تیرماه سال 1386 با هدف ارائه خدمات درمانی به کودکان نیازمند و کم برخوردار تاسیس شد. حوزه فعالیت موسسه زنجیره امید، یاری رساندن به کودکان کمتر از 18 سال است که به بیماری های قلبی و مشکلات ارتوپدی مبتلا هستند. لازم به ذکر است که موسسه خیریه زنجیره امید با موسسه ای همنام خود در فرانسه همکاری دارد.

انحمن زنجیره امید

موسسه خیریه زنجیره امید، با شعار “بر چهره کودکی
اش طرح لبخندی بکشیم” به فعالیت می پردازد. فعالیت
این موسسه به طور کلی به سه دسته فعالیت های
درمانی، ساختاری و آموزشی – پزشکی تقسیم می
شود. موسسه زنجیره امید از زمان تاسیس تاکنون به
بیش از ده هزار کودک مبتلا یاری رسانده و آنها را
تحت حمایت قرار داده است.

انجمن ام اس ایران (حمایت از بیماران ام اس)

انجمن مولتی پل اسکروز ایران که به نام انجمن ام اس
ایران نیز شناخته می شود، موسسه خیریه ای است که در
زمینه یاری رسانی و حمایت از بیماران ام اس فعالیت
دارد. انجمن ام اس ایران در اسفندماه 1378 فعالیت

خود را به طور رسمی آغاز کرد و تاکنون به صورت پیوسته فعالیت خود را ادامه داده است.

انجمن ام اس ایران

انجمن ام اس ایران با همکاری گروهی از پزشکان متخصص، بیماران، خانواده بیماران و خیرین به فعالیت خود ادامه می دهد. هزینه های درمانی و تحقیقاتی انجمن ام اس ایران از طریق مشارکت داوطلبانه خیرین، برخی مسئولان کشور و مردم تامین می شود. حاصل حمایت های مردمی و فعالیت های این موسسه خیریه، شناسایی و تحت حمایت قرار گرفتن بیش از 20 هزار بیمار ام اس در سراسر ایران است.

موسسه خیریه دارالاکرام (حمایت از کودکان بازمانده از

تحصیل)

موسسه خیریه دارالاکرام، نهاد مردمی مستقل،
غیرانتفاعی با رویکردی فراسیاسی و فرامذهبی، به
منظور مقابله با پدیده نامطلوب بازماندگی تحصیلی
کودکان در سال 1380 پا به عرصه ظهور گذاشت.
اینک پس از نزدیک به دو دهه فعالیت در این عرصه،
این موسسه با برخورداری از 21 شعبه استانی در بیش از
60 شهر کشور، از دانش آموزان مستعد فاقد سرپرست
موثر، از مقطع پیش دبستانی تا دانشگاه، با اهدا بورسیه
تحصیلی حمایت می نماید.

ابشار عاطفه ها

خیریه آبشار عاطفه ها بزرگترین شبکه خیریه مردمی
ایران با بیش از 900 شعبه ، دارای مقام مشورتی
اکوسوک سازمان ملل است.

در راستای اعتلای سیره عملی امیر المومنان حضرت
علی علیه السلام و با توجهات خاصه حضرت ولی عصر
عجل الله و با عنایت حضرت حق به پشتوانه ولی
نعمتman حضرت ثامن الحجج علی ابن موسی الرضا
علیه السلام به همت چند نفر از نیکوکاران این خیریه
تاسیس گردیده است. این بنیاد از همان ابتدای فعالیت با
طرح دیدگاههای تخصصی و بررسی های کارشناسی و
نگرشی پژوهشی به مسائل اجتماعی و فرهنگی تلاش
داشته تا زمینه را جهت خدمتگزاری هر چه بیشتر به
محرومان جامعه فراهم آورد و به لطف خداوند و
کمک خیرین بزرگترین سازمان مردم نهاد خیریه در
سراسر کشور می باشد.

چند نمونه ارز افراد مشهور که خیر می باشند

محمد حسین لطیفی از کارگردان های معروف و مشهور سینمای ایران است. ایشان پس از بازی در فیلم روز سوم به همکاری دو تن از دوستانش تصمیم میگیرند تا نیمی از درآمد فیلم را برای ساخت موسسه خیریه ای به نام روز سوم اختصاص دهند. مجوز تاسیس این موسسه در سال ۱۳۸۸ مورد تایید قرار گرفت. هدف این موسسه کمک به ادامه تحصیل نوجوانان و دانشجویان بی سرپرست تا مقطع کارشناسی ارشد است. تا کنون حدود ۲۰۰ خانواده تحت در این موسسه قرار گرفته اند. همچنین این موسسه برای آنها اشتغالی نیز انجام می دهد.

محمد حسین لطیفی از کارگردان های معروف و
مشهور سینمای ایران است. ایشان پس از بازی در فیلم
روز سوم به همکاری دو تن از دوستانش تصمیم
میگیرند تا نیمی از درآمد فیلم را برای ساخت موسسه
خیریه ای به نام روز سوم اختصاص دهند. مجوز تاسیس
این موسسه در سال ۱۳۸۸ مورد تایید قرار گرفت. هدف
این موسسه کمک به ادامه تحصیل نوجوانان و
دانشجویان بی سرپرست تا مقطع کارشناسی ارشد است.
تا کنون حدود ۲۰۰ خانواده تحت در این موسسه قرار
گرفته اند. همچنین این موسسه برای آنها اشتغالزایی نیز
انجام می دهد.

فاطمه تندگویان

فاطمه تندگویان، خواهر وزیر نفت شهید، جواد
تندگویان در سال ۱۳۷۲ موسسه رایحه رابا هدف
حمایت از زنان بی سرپرست احداث کرده و از سال

۱۳۷۶ فعالیت های خود در این زمینه را آغاز کرد. این
موسسه در ابتدا به توانمندسازی زنان و توسعه مهارت
های زندگی و حرفه ای و شغلی آنها پرداخت و در گام
های بعدی فرزندان مستعد و پرتلاش آنها را مورد توجه
و بررسی قرار داد.

در پایان توصیه می کنیم حتما در زندگی جزو افراد
خیر باشید و مبالغی از درآمد خود را به نیازمندان
اختصاص دهید که این منافع فراوانی برای انسان دارد.
بلاها را از انسان دور می کند. شرها را دفع می کند. به
روحیه انسان شادابی می بخشد و در آخرت هم که
هزاران برابر خداوند به انسان خیر پاداش می دهد.